

CPS^{rbc}/RWB^{bhg}

Ref: RWB^{bhg} / Advies nr. 35(21-06-2011)

Advies nr. 35

betreffende 'Gemeenschappelijk actieplan Wallonië-Brussel voor onderzoek'

Dit advies werd voorbereid door de Werkgroep 'Intergewestelijke samenwerking van de RWB^{BHG}'. Het werd goedgekeurd door de Plenaire vergadering op 21 juni 2011.

Voorwoord

Conform artikel 4 §1, al. 2 van de ordonnantie van 10 februari 2000 (BS 16.03.2000) heeft de Brusselse Hoofdstedelijke Regering via haar minister voor Onderzoek Benoît Cerexhe, aan de Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een advies gevraagd over de mogelijkheden inzake intergewestelijke samenwerking.

Naar aanleiding van een eerste vraag van Minister Cerexhe inzake de overdraagbaarheid van de gewestelijke steun, had de Raad voor Wetenschapsbeleid (RWB) een beroep gedaan op een deskundige om een 'pilotstudie uit te werken over de huidige praktijken inzake overdraagbaarheid en terugvordering van overheidssteun'. In september 2010 stelde IDEA Consult de resultaten van zijn studie voor aan de werkgroep 'overdraagbaarheid', die besloot dat het een relatief beperkt probleem betrof, aangezien er zich de afgelopen 5 jaar slechts een aantal gevallen hebben voorgedaan die geval per geval werden behandeld door de betrokken overheden.

De Waalse RWB richtte overigens ook een werkgroep rond dit thema op. De Brusselse RWB stelde voor om het discussieveld uit te breiden tot de intergewestelijke samenwerking, en antwoordde positief op de uitnodiging van de Waalse RWB om deel te nemen aan haar eerste vergadering. Tijdens deze vergadering werd een debat gelanceerd over de drie mogelijke samenwerkingsniveaus: strategische coördinatie, onderzoeksinfrastructuur en Europese programma's.

De Brusselse RWB nam tevens het initiatief om contact op te nemen met de VRWI teneinde een eerste ontmoeting te organiseren en de problematiek van de intergewestelijke samenwerking te bespreken. Een vergadering tussen de voorzitters van de Brusselse en Vlaamse RWB zal plaatsvinden eind juni 2011.

Waarschuwing:

Voorliggend advies is een 'tussentijds' advies dat gezien moet worden in het breedste kader van de problematiek rond intergewestelijke samenwerking. Het is er uitsluitend op gericht het standpunt van de Brussels RWB te verduidelijken, alvorens de lopende gesprekken met de andere RWB's worden voortgezet, in dit geval voornamelijk de Waalse RWB.

De Raad voor het Wetenschapsbeleid van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, hieronder 'de Raad', brengt het volgende advies uit.

Basistekst:

'Gezamenlijk actieplan Wallonië-Brussel voor het Onderzoek'

Nota aan de gewestelijke en communautaire Interfranstalige regering, J-M Nollet en B. Cerexhe

Advies van de Raad voor Wetenschapsbeleid.

Over het algemeen is de Raad tevreden met dit gemeenschappelijk actieplan en de convergentie die werd opgestart binnen de Federatie Wallonië-Brussel op het vlak van onderzoeksbeleid. Ze wenst evenwel dat de goede voornemens die erin worden vermeld, snel worden omgezet in concrete acties.

De Raad is verheugd dat dit initiatief aansluit bij het memorandum dat ze heeft uitgegeven bij het begin van de nieuwe legislatuur van de huidige Brussels regering. In de tweede hoofdlijn van dit document staat immers te lezen:

'Hoofdlijn 2: Samenwerking op gewestelijk, nationaal en internationaal niveau aanmoedigen.

De RWB geeft de voorkeur aan initiatieven om:

Dynamiek te geven aan de samenwerkingen met de andere overheidsniveaus in België. Op dit vlak acht de RWB het mogelijk en wenselijk 'win-win'-samenwerkingen te ontwikkelen, inclusief het eenvormig maken van procedures, de vereenvoudiging van de samenwerkingsmechanismen tussen actoren van verschillende gewesten, de invoering van steeds meer flexibiliteit op het niveau van de lokalisatie van industriële valorisatie,'

Voor een grotere eenvoud volgt voorliggend advies de structuur van het actieplan en formuleert het punt per punt antwoorden.

ACTIE 1: COORDINATIE BINNEN DE EOR

De Raad stelt voor om specifieke maatregelen in te voeren teneinde de deelname van de gewestelijke spelers aan de initiatieven van het Gemeenschappelijk programma van het toekomstige Europese kaderprogramma te stimuleren.

ACTIE 2: SAMENWERKING TUSSEN DE NCP (National Contact Point)

De Raad acht het noodzakelijk:

- om de schakelrol die de NCP kunnen spelen bij de Europese instellingen te versterken;
- dat de NCP overeenkomsten sluit en knowhow deelt met de NCP van andere Belgische gewesten en gemeenschappen, net als degene die bestaan tussen het Waals Gewest en de Franse Gemeenschap.

ACTIE 3: SAMENWERKING IN HET KADER VAN HOOFDLIJN III VAN HET MARSHALLPLAN 2.GROEN

Investeringsstrategie voor onderzoek:

De RWB stelt voor om een gelijke toegang van de partners, zowel uit industriële als academische hoek, tot de verschillende infrastructuren en budgetten mogelijk te maken, teneinde zo het gebruik ervan te stimuleren.

Er dient derhalve in overleg een investeringsplan te worden opgesteld op basis van een inventaris van de vaardigheden en hulpmiddelen. Er dient tevens over te worden gewaakt dat er geen versnippering en verdubbeling wordt gecreeërd maar dat er wordt geïnvesteerd daar waar de uitmuntendheid geconcentreerd zit.

Wat de uitvoering betreft van dit kadaster van onderzoeksuitrustingen in de ruimte Wallonië-Brussel, gekoppeld aan een referentiesysteem van de vaardigheden, wordt op dit moment gewerkt aan een inventaris in het Waals Gewest, en dit gebeurt binnenkort ook in het Brussels Gewest.

Op dit moment stelt de toegang van de Brusselse spelers duidelijk nog heel wat problemen, vooral indien het centrum van de opwaardering zich buiten het Waals Gewest bevindt. Dit punt moet nog worden opgelost teneinde een gelijke toegang van elke partner mogelijk te maken, ongeacht of het een Brusselse dan wel Waalse partner betreft. Voorts moeten alle spelers op het terrein (competentiecentra, administratie, internationale jury) bewustgemaakt worden van de meerwaarde van partnerschappen met Brussel.

De RWB wenst dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een gelijkaardige dialoog opstart met het Vlaams Gewest.

PUNT 4: OVERDRAAGBAARHEID

Zoals gesuggereerd tijdens een gemeenschappelijke vergadering met de Waalse RWB, *stelt de RWB voor om het beginsel van de overdraagbaarheid van de steun in alle gevallen toe te passen op het niveau van het Waals en Brussels Gewest, behalve in het geval van steun die wordt toegekend in het kader van structurele programma's, en om binnen twee of drie jaar een balans op te maken van de intergewestelijke technologische overdracht om zo na te gaan of de stromen verhoudingsgewijs in evenwicht zijn.*

PUNT 5: BEWUSTWORDING

Deze samenwerking moet het mogelijk maken om tot hogere bedragen te komen (realisatie van grotere projecten in de volledige F.G., met een groter doelpubliek), en bepaalde structuren in de tijd te financieren (om sterke teams gerust te stellen en duurzaam te maken).

De projecten rond bewustmaking inzake wetenschap en techniek dienen in brede zin te worden bekeken, evenals met betrekking tot de onderzoeksberoepen in het algemeen.

Ze moeten bovendien worden gepercipieerd als een manier om de carrièremogelijkheden binnen technologische ondernemingen in de ruimte Wallonië-Brussel te herwaarderen, maar ook de verwezenlijkingen ervan op technisch en technologisch niveau te beklemtonen.

De RWB dringt er evenwel op aan dat deze gemeenschappelijke initiatieven niet mogen leiden tot een vertraging van de financieringsprocedures.

PUNT 6: PROGRAMMA'S TER ONDERSTEUNING VAN GEËXPATRIEERDE ONDERZOEKERS

De RWB geeft de voorkeur aan een benadering in overleg tussen de gewesten en gemeenschappen om zo de terugkeer van onderzoekers te bevorderen.

De Raad is evenwel van oordeel dat dit soort maatregelen kan worden behandeld op communautair niveau. Men dient er eveneens op toe te zien dat er een parallelisme met Vlaanderen wordt nagestreefd. Op het niveau van de procedurele en administratieve efficiëntie kan een samenwerking met het FNRS worden overwogen, maar men dient rekening te houden met het feit dat Innoviris niet alleen dossiers van de Franse gemeenschap zal ontvangen, maar ook van de Vlaamse gemeenschap. De behandeling van deze dossiers dient derhalve ook in overweging te worden genomen.

PUNT 7: MOBILISATIE-/IMPULSPROGRAMMA'S

De Raad benadrukt het belang van de ondersteuning van samenwerking op de drie voornaamste gebieden van het BHG: ICT, gezondheid en milieu.

De problematiek van het parallelisme met Vlaanderen stelt zich op dezelfde manier.

PUNT 8: SPIN-OFFS

Wat actie 8 betreft verschillen de selectieprocedures die op dit moment door de twee Gewesten worden uitgewerkt sterk van elkaar. In een eerste fase stelt de RWB voor om te werken met een gemeenschappelijke kalender voor uitnodigingen tot aanmelding, wat bijzonder nuttig kan zijn met het oog op het vermijden van een dubbele evaluatie van de projecten. Teneinde beter te kunnen inspelen op de spreiding van de spin-offdossiers over het jaar, kan het interessant zijn om twee oproepen tot aanmelding te doen met een interval van 6 maanden.

Dezelfde werkwijze dient in overweging te worden genomen voor de onderzoeksmandaten-type 2, die gefinancierd worden door het IWT.

PUNT 9: GEMEENSCHAPPELIJKE PROGRAMMATIE

Op het niveau van de strategieën moet dit soort bespiegelingen worden behandeld tijdens een gezamenlijke vergadering van alle raden voor wetenschapsbeleid in België. Op operationeel niveau kunnen ze worden behandeld door de respectieve administraties (IWT, Innoviris, DGO6).

PUNT 10: UITWISSELING VAN GOEDE PRAKTIJKEN

De RWB moedigt het delen van goede praktijken aan en is van oordeel dat de gewesten kunnen leren van elkaars ervaringen en praktijken.

De ontwikkeling van het mechanisme van de technologiecheque in het Brussels Gewest is een van de maatregelen die de Brusselse ondernemingen in staat moeten stellen gebruik te maken van de knowhow van erkende dienstverleners in het Brussels Gewest en de naburige gewesten. Om het eenvoudiger te maken de grenzen van het gewest over te steken en niet te veel specifieke procedures

in het leven te roepen, dient het ingevoerde mechanisme in overleg met het Waals Gewest en het Vlaams Gewest te worden vastgelegd.

Volgens dezelfde logica kan het Brussels Hoofdstedelijk Gewest zich inspireren op een formule als het 'fonds de maturation' dat de valorisatiekosten helpt te dekken die niet vallen binnen het kader van regelmatige projectoproepen van het type spin-off en strategische programma's.

Tot slot is de Raad van oordeel dat de sociaal-economische realiteit dient te primeren op de territorialiteit, voor zover de in dit document vermelde evaluatiesystemen zijn ingevoerd.